Dúlaság és anyai aktivizmus

EMMA
Egyesület

Évek óta visszaatérő, és megoldhatatlannak tűnő probléma, hogy a dúlák nem mehetnek be a szülőszobára második kísérőként. Sok helyen csak egy kísérőt engednek be, ilyenkor a szülő nőnek választani kell a partnere és a dúlája között. Van, ahol a vajúdás-szülés során a 2 kísérő egyszer helyet cserélhet, de egyszerre csak egyikük lehet bent a szülőszobán, és van, ahol ez sem lehetséges. Van, ahol a szülést is szűken értelmezik, és a választott kísérő jelenlétét egy rövid időszakra, például csak a kitolás idejére engedélyezik.

Ez jogsértő gyakorlat, hiszen a betegjogi törvény egyértelműen rendelkezik arról, illetve azóta a COVID járvány alatt is számos állásfoglalás megerősítette, hogy a szülő nő mellett ott lehet a kísérője, és ez a jog nem korlátozható járványügyi veszélyhelyzetre hivatkozva sem (ennek ellenére tudunk olyan intézményekről, ahol a COVID idején, vagy azóta is, különféle egyéb, például felső légúti járványokra hivatkozva korlátozzák az apák jelenlétét).

A kísérő be nem engedése egyrészt sérti a szülő nő jogait, másrészt megakadályozza azt is, hogy a kísérő támogatásának a vajúdás alatti pozitív hatásai érvényesüljenek. A kísérő jelenlétének – akár a szülő nő partnere, nővére, más rokona vagy a dúla – nem pusztán az a célja, hogy tanúja lehessen a gyermek születésének, hanem az, hogy a nőt érzelmileg, fizikailag támogassa a vajúdás során, tehát ha ennek a folyamatnak csak egy kis részére "engedik be", akkor a szülő nőt pont akkor fosztják meg a támogatástól, amikor arra a legnagyobb szüksége lenne.

Felmerül az a kérdés is, hogy hogyan alakulhatott ki ez a helyzet, ahol a kísérő jelenléte – amit a jogszabályi háttér lehetővé tesz, és a szakmai evidenciák is teljes körűen és egyöntetűen alátámasztanak – egy-egy intézmény vezetőségének "engedélyétől" függhet. Hogyan jött létre ez a struktúra, ahol a felnőtt, nagykorú, cselekvőképes szülő nő attól függően ehet, ihat, állhat fel, mehet vécére vagy hívhatja be az általa választott szintén nagykorú személyt, hogy az egészségügyi dolgozók mit "engednek" vagy "nem engednek" neki.

Korábban a Belügyminisztérium is megerősítette, hogy a betegjogi törvény megfogalmazása nem azt jelenti, hogy csak egyetlen kísérő mehet be a szülőszobára. Amikor a szülőszobán rendszeresen hallgatók, rezidensek vannak jelen (a szülő nő kifejezett hozzájárulása nélkül, ami szintén betegjogot sért), vagy ahol a gyermekágyas osztályon babafotósok és promóciós csomagot osztogató ügynökök jönnek-mennek, akkor álságos a szülőszobák méretére vagy járványveszélyre hivatkozva kizárni az apákat és dúlákat.

A családbarát szülészeti irányelv is aláhúzza, hogy a több kísérő jelenléte előnyös a szülés menetére nézve.

© EMMA Egyesület

“Az anya által választott kísérő, vagy kísérők jelenléte az anya biztonságérzetét fokozza, ezzel a szülés menetét jótékonyan befolyásolja. Éppen ezért a szülészeti ellátást biztosító szolgáltató a lehetőségeinek megfelelően támogassa, hogy legalább egy, az anya által fontosnak tartott személy a vajúdás és szülés során jelen lehessen.”

Nem véletlen, hogy az anyák számos helyen indítottak aláírásgyűjtést azért, hogy a kísérőkhöz, az apa és a dúla egyidejű jelenlétéhez való jogukat érvényesíteni tudják. A dúla jelenléte minden elérhető szakmai kutatás és ajánlás szerint pozitív hatásokkal jár. Az egészségügy célja és feladata, hogy a szülés a legjobb egészségügyi kimenettel és a lehető legnagyobb anyai elégedettséggel történjen meg, így az elérhető tudományos bizonyítékok fényében fel sem merülhetne a kérdés, hogy ott lehet-e a dúla vagy sem. Akkor mégis miért ütközik ez ennyi ellenállásba?

Az anyai aktivizmusról szól az Anyákkal Anyákért – Nőszervezetek anyákat támogató megoldásai című kötetünk.

© EMMA Egyesület